

**STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
W OŚRODKU Wczesnej INTERWENCJI
POLSKIEGO STOWARZYSZENIA NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ
INTELEKTUALNĄ KOŁO W JAWORZNIE**

Standardy ochrony małoletnich to zbiór zasad, których przyjęcie sprawia, że Ośrodek Wczesnej Interwencji w Jaworznie jest miejscem bezpiecznym dla dzieci, a jego pracownicy potrafią zidentyfikować sytuacje stwarzające ryzyko krzywdzenia dziecka oraz podjąć działania profilaktyczne i/lub interwencyjne. Standardy ochrony małoletnich zostały opracowane na podstawie Ustawy z 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1606).

WSTĘP

Każde dziecko jest podmiotem niezbywalnych praw, w tym prawa do ochrony godności, dlatego należy traktować je z szacunkiem oraz uwagą i troską o jego dobro. Nadrzędnym celem Ośrodka Wczesnej Interwencji w Jaworznie jest zapewnienie dzieciom harmonijnych warunków rozwoju, wolnych od wszelkich form przemocy, krzywdzenia, wykorzystywania oraz zaniedbania. Postanowienia niniejszych Standardów obowiązują wszystkich pracowników Ośrodka, stażystów, praktykantów, wolontariuszy, którzy realizując swoje zadania i cele mają na względzie najwyższe dobro i bezpieczeństwo dziecka. Niniejsze Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem zostały opublikowane na stronie internetowej PSONI Koło w Jaworznie (www.psonijaworzno.org.pl), wywieszane na tablicy informacyjnej na terenie placówki oraz są szeroko promowane wśród całego personelu, rodziców oraz dzieci będących pod opieką Ośrodka.

Rozdział I

Objaśnienie terminów

1. Definicje pojęć:
 - a) Ośrodek – Ośrodek Wczesnej Interwencji Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Jaworznie.
 - b) Pracownik - należy przez to rozumieć: każdy pracownik Ośrodka oraz inna osoba bez względu na formę zatrudnienia, w tym praktykant, stażysta, wolontariusz lub inna osoba, która z racji pełnionej funkcji lub zadań ma (nawet potencjalny) kontakt z dziećmi.
 - c) Małoletni - każde dziecko pozostające pod opieką Ośrodka.

- d) Opiekun dziecka - osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny.
 - e) Krzywdzenie małoletniego – popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego (w tym czynu nieobyczajnego) na szkodę małoletniego przez jakąkolwiek osobę, w tym członka personelu lub przez zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniedbywanie;
 - f) Standardy – należy przez to rozumieć niniejsze Standardy Ochrony Małoletnich w Ośrodku Wczesnej Interwencji Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Jaworznie;
 - g) Zatrudnienie – nawiązanie współpracy z jakąkolwiek osobą na podstawie umowy o pracę, powołania, mianowania lub umowy cywilnoprawnej (w tym kontraktowej).
2. Za wdrożenie, monitorowanie przestrzeganie, ocenę realizacji oraz inne zadania określone w standardach odpowiedzialny jest kierownik podmiotu leczniczego.
 3. Przed zatrudnieniem jakiegokolwiek osoby, która będzie udzielać świadczeń zdrowotnych małoletnim lub będzie uczestniczyć w ich udzielaniu, należy uzyskać informację z Rejestru Sprawców Przepststw Na Tle Seksualnym dotyczącą tego, czy dana osoba figuruje w tym rejestrze.
 4. Przed zatrudnieniem osoby, która będzie udzielać świadczeń zdrowotnych małoletnim lub będzie uczestniczyć w ich udzielaniu, należy zobowiązać ją do dostarczenia aktualnego zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX (przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu) i XXV (przestępstwa przeciwko wolności seksualnej) Kodeksu karnego, w art. 189a (handel ludźmi) i art. 207 (znęcanie się) Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.
 5. Zatrudnić można wyłącznie te osoby, które nie figurują w Rejestrze Sprawców Przepststw Na Tle Seksualnym i które dostarczyły aktualne zaświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego potwierdzające, że nie były skazane za przestępstwa, których mowa w pkt 4.
 6. Każdy członek personelu ma obowiązek zapoznania się ze standardami. Potwierdzeniem zapoznania się ze standardami przez członka personelu jest złożenie przez niego pisemnego oświadczenia, którego wzór stanowi załącznik nr 1 do Standardów.
 7. Zarząd PSONI Koło w Jaworznie lub upoważniona przez niego osoba co najmniej raz do roku w grudniu:
 - a) dokonuje przeglądu Rejestru Sprawców Przepststw Na Tle Seksualnym, ustalając czy członek personelu, który udziela świadczeń zdrowotnych małoletnim lub uczestniczy w ich udzielaniu w podmiocie leczniczym, nie został wpisany do tego rejestru;
 - b) odbiera oświadczenia od członka personelu, który udziela świadczeń zdrowotnych małoletnim lub uczestniczy w ich udzielaniu w podmiocie leczniczym, o tym, że nie został on wpisany do Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w pkt 4 oraz że nie toczy się wobec niego postępowanie

przygotowawcze lub sądowe dotyczące tych przestępstw. Wzór oświadczenia stanowi załącznik nr 2 do Standardów;

c) prowadzi rejestr w/wym dokumentów.

8. W przypadku powzięcia informacji o:

a) wszczęciu lub prowadzeniu wobec członka personelu postępowania karnego o przestępstwa określone w pkt 4, kierownik podmiotu leczniczego niezwłocznie odsuwa takiego członka od wszelkich form kontaktu z małoletnimi;

b) skazaniu członka personelu za przestępstwo lub przestępstwa określone w pkt 4, kierownik podmiotu leczniczego niezwłocznie wnioskuje do Zarządu PSONI Koło w Jaworznie o rozwiązanie z nim umowy będącej podstawą zatrudnienia.

Rozdział II

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a personelem

1. Podstawową zasadą czynności podejmowanych przez personel oraz kierownictwo Ośrodka w kontaktach z małoletnimi jest działanie na rzecz ich dobra.
2. Członkowie personelu oraz kierownictwo:
 - a) traktują małoletnich z szacunkiem, zachowując w kontakcie z małoletnimi spokój i cierpliwość, a także okazują zrozumienie dla ich trudności, problemów i potrzeb;
 - b) dbają o przestrzeganie ich praw pacjenta;
 - c) respektują ich prawo do opieki ze strony przedstawicieli ustawowych bądź opiekunów faktycznych;
 - d) w miarę możliwości tłumaczą im podejmowane działania oraz dążą do uzyskania aprobaty na udzielane świadczenia zdrowotne;
 - e) dają możliwość wyrażania przez małoletniego swojego zdania oraz zapewniają małoletniemu prawo do bycia wysłuchanym.
3. Każda osoba zatrudniona w podmiocie leczniczym, która ma świadomość, iż małoletni doznał znęcania fizycznego, psychicznego lub wykorzystania seksualnego, zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności i taktu w kontaktach z tym małoletnim.
4. Jeżeli małoletni swoim postępowaniem dąży do nawiązania z członkiem personelu kontaktu fizycznego o potencjalnie niestosownym bądź nieadekwatnym charakterze, personel podejmuje odpowiednie, stanowcze działania, wyjaśniając z wyczuciem małoletniemu konieczność zachowania granic strefy osobistej.
5. Na udzielanie świadczeń zdrowotnych małoletniemu pacjentowi należy uzyskać zgodę osoby uprawnionej według przepisów prawa polskiego.

6. Badanie małoletniego może łączyć się z koniecznością rozebrania pacjenta, oglądania go, dotykania lub penetracji jam ciała wyłącznie w sytuacjach mających uzasadnienie medyczne.
7. Podczas badania okolic intymnych lub badań połączonych z potrzebą penetracji jam ciała należy zachować szczególny takt i umiar, tłumacząc w miarę możliwości najpierw potrzebę wykonania takich badań i ich planowany przebieg.
8. Podczas badania małoletniego pacjenta należy zapewnić mu intymność adekwatną do jego wieku, potrzeb i oczekiwań.
9. Członkowie personelu zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletnich

Rozdział III

Katalog zachowań zabronionych

1. Zabrania się stosowania jakiejkolwiek formy przemocy wobec małoletnich (zarówno przemocy fizycznej, jak i werbalnej), polegającej w szczególności na stosowaniu kontaktu fizycznego o charakterze agresywnym, krytyki lub obraźliwego bądź dyskryminującego zachowania.
2. Zabrania się dotykania małoletnich w sposób, który mógłby zostać nieprawidłowo zinterpretowany lub który wykracza poza uzasadnioną potrzebę medyczną.
3. Zabrania się prezentowania małoletnim treści o charakterze erotycznym, pornograficznym bądź przemocowym.
4. Zabrania się wyśmiewania małoletnich, poniżania ich lub etykietowania.
5. Kontakt fizyczny z małoletnim nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy lub autorytetu.
6. Personel nie może kontaktować się bezpośrednio z małoletnim z pominięciem jego przedstawiciela ustawowego.
7. Personel nie może nawiązywać kontaktów z małoletnim w innej niż przewidziana udzielaniem świadczeń zdrowotnych formie, w szczególności poprzez zapraszanie albo przyjmowanie zaproszeń od małoletnich w mediach społecznościowych, komunikatorach lub za pośrednictwem innych prywatnych form kontaktu.

Rozdział IV

Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego

1. W przypadku zaobserwowania lub powzięcia informacji o:
 - a) sytuacji przemocy bądź wykorzystania małoletniego – każdy członek personelu lub kierownictwa jest zobowiązany do natychmiastowej reakcji, zmierzającej do powstrzymania zachowań niedozwolonych i zapewnienia ochrony małoletniemu;
 - b) zachowaniach rodzących podejrzenie przemocy bądź wykorzystania małoletniego każdy członek personelu lub kierownictwa jest zobowiązany do zgłoszenia ich kierownikowi podmiotu leczniczego;
 - c) naruszenia standardów – każdy członek personelu lub kierownictwa jest zobowiązany do niezwłocznego zgłoszenia podejrzenia naruszeń kierownikowi podmiotu leczniczego.
2. Kierownik podmiotu leczniczego dąży do niezwłocznego wyjaśnienia sprawy zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez członka personelu, podejmując wszelkie niezbędne działania. Podejmowane działania kierownik podmiotu leczniczego dokumentuje.
3. W przypadku, gdy zgłoszono podejrzenie krzywdzenia małoletniego przez członka personelu, członek ten zostaje natychmiast odsunięty od wszelkich form kontaktu z małoletnimi do czasu wyjaśnienia sprawy.
4. W przypadku zaobserwowania, że przedstawiciel ustawowy małoletniego zaniedbuje jego potrzeby psychofizyczne lub rodzina jest niewydolna wychowawczo, stosuje przemoc wobec małoletniego bądź godzi się na jej stosowanie lub w inny sposób krzywdzący małoletniego sobie nie radzi, należy podjąć działania adekwatne do sytuacji.
5. W sytuacji opisanej powyżej, w przypadku:
 - a) ubóstwa – można porozmawiać z przedstawicielem ustawowym małoletniego i poinformować go o możliwościach wsparcia, w szczególności o ośrodkach pomocy społecznej;
 - b) zaniedbania – można poinformować o możliwości wsparcia psychologicznego, w szczególności o telefonach zaufania, poradniach oraz specjalistach, którzy przyjmują na terenie powiatu;
 - c) przemocy – można wszcząć procedurę Niebieskiej Karty.
6. W przypadku, gdy z rozmowy z przedstawicielem ustawowym wynika, że nie jest on zainteresowany pomocą małoletniemu, ignoruje zdarzenie bądź stan psychofizyczny małoletniego lub w inny sposób nie wspiera małoletniego, który doświadczył krzywdzenia, kierownik podmiotu leczniczego sporządza wniosek o wgląd w sytuację rodziny, który kieruje do właściwego sądu rodzinnego. Z wniosku sporządza się notatkę.
7. W przypadku podejrzenia, że zdrowie lub życie małoletniego są zagrożone lub gdy istnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa na małoletnim, kierownik podmiotu

lecniczego sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury. Z zawiadomienia sporządza się notatkę.

8. W miejscu udzielania świadczeń zdrowotnych w przestrzeni dostępnej dla pacjentów wywiesza się informację o ogólnopolskich telefonach pomocy dla osób pokrzywdzonych przestępstwami oraz przemocą w rodzinie:
 - a) ogólnopolski telefon dla osób pokrzywdzonych przestępstwem +48 222 309 900;
 - b) Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” 800 120 002;
 - c) Telefon Zaufania Dla Dzieci i Młodzieży 116 111.

Rozdział V

Zasady aktualizacji Standardów

1. Kierownik podmiotu leczniczego nie rzadziej niż co dwa lata dokonuje przeglądu standardów w celu ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami. Wnioski z przeprowadzonej oceny należy udokumentować.
2. Członkowie personelu, małoletni lub ich przedstawiciele ustawowi mogą przekazywać swoje uwagi do standardów do kierownika podmiotu leczniczego.
3. Kierownik podmiotu leczniczego może sprawdzać znajomość standardów wśród personelu oraz organizować szkolenia z zakresu standardów

Rozdział VI

Zasady udostępniania Standardów

1. Standardy są dokumentem ogólnodostępnym. Standardy znajdują się:
 - a) w budynku podmiotu leczniczego na tablicy informacyjnej;
 - b) na stronie internetowej pod adresem: www.psonijaworzno.org.pl

Rozdział VII

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet oraz procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci

1. Na terenie Ośrodka samodzielny dostęp dziecka do internetu jest niemożliwy.
2. W przypadku gdy dostęp do internetu w Ośrodku realizowany jest pod nadzorem pracownika placówki, jest on zobowiązany informować dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z internetu oraz czuwać nad ich bezpieczeństwem podczas korzystania z internetu w czasie zajęć.

Rozdział VIII

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdy

1. Po ujawnieniu krzywdzenia małoletniego, kierownik podmiotu leczniczego ustala plan jego wsparcia wraz z jego przedstawicielem ustawowym, o ile to nie przedstawiciel dopuszcza się krzywdzenia.
2. ile to możliwe, po ustaleniu planu wsparcia kierownik podmiotu leczniczego wysłuchuje zdania małoletniego i je uwzględnia.

Rozdział IX

Zasady ochrony wizerunku małoletniego

1. Ośrodek Wczesnej Interwencji, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Pracownikom Ośrodka nie wolno umożliwiać utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie Ośrodka bez pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego dziecka.
3. Upublicznienie przez pracownika Ośrodka wizerunku dziecka utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio, wideo) wymaga pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego dziecka. Pisemna zgoda, o której mowa powyżej, powinna zawierać informację, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany.

Rozdział X

Postanowienia końcowe

1. Niniejsze Standardy Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
2. Ogłoszenie Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem następuje poprzez zamieszczenie ich na stronie internetowej PSONI Koło w Jaworznie.

Przewodnicząca
Zarządu Koła

Ewa Musiał

Sekretarz

Małgorzata Zięba